

7977.

1369 oktober 4.

Linköping.

Märta Matsdotter, änka efter Tomas Jonsson, erkänner sig vara skyldig sin sväger Bo Jonsson 414 mark penningar, vilken skuld hon har övertagit efter sin avlidne man, och Bo Jonsson nu har åtagit sig att betala åt henne. Hon och hennes arvingar lovar att betala summan till Bo Jonsson eller hans arvingar, när han kräver henne eller dem. Dessa 414 mark är hon skyldig Bo Jonsson utöver annat, som hon bett honom att betala hennes övriga skulder med.

Eftersom utfärdaren saknar eget sigill, ber hon biskop Nils (Markusson) i Linköping och välborna männen herr Valdemar Eriksson och herr Karl Ulfsson av Tofta, riddare, att besegla.

Orig. på perg. (25,3 x 13,6, uppveck 1,6 cm; 16 rader), Sävstaholmssamlingen, Sv. Riksarkivet.

Förtecknat: Förteckning 1605 över Mauritz Grips döttrars brev och handlingar, litt. D:11 (svarar mot nummer på brevets baksida), Uppsala landsarkiv.

Regest: C. U. Ekström, Beskrifning öfver Mörkö socken i Södermanland (1828), bilaga 4, s. 12; Historiska Handlingar 4, s. 340, nr 6 (från Hörningsholm 1862); ang. brevets proveniens från Hörningsholm se även senast a. a. s. 338.

Om Bo Jonssons bror och svägerska se S. Engström, Bo Jonsson I (1935), s. 10 (brevet dock delvis feltolkat); om Valdemar Eriksson se ÄSF I:1: *Folkungättens Valdemarsgren*, s. 48, och om Karl Ulfsson se ÄSF I:1: *Sparre av Tofta*, s. 87 f.

Alla mæn som thætta nærwarende breff · kunnu höræ ælle sea · helser iac Mærett Matissadoter som Thomas Jonssons hustru var · ewerdelika mædh Gudhi · Oc gør iac thæt allom mannom kunnukt · at æpter thý · jac hafde reyenskap haft / mæþ vælbornom manne · Bo Jonsson · øsgøta lagman / vm the skuld · iac fic æpter minom husbonde / · Thomas Jonsson · / hvas · syæl Gudh hafwa / j vælborna manna nærwara / · sva som herre Waldemar · Eriksson / · oc herre Karl Vlfson^a af Thoptom / tha bleff iac skyldugh · firi hundræthe marker oc fyurtan mark · pæninge · / huelke pæninge · thæn fornempde min brother¹ Bo Jonsson sic anamaþa^b · a · myne vejne · at bitala · / Fore thæn skuld · kænnis iac oc mine arfwa · at vara geldskuldughom / them samma Bo Jonsson oc hans arfwm j^c firi hundræþa marker oc fyurtan marker pæninge / bitala skulundes honum ælle hans arfwm mædh mic ælle minom arfwm · æpter hans vilæ nar / han / mic ælle myne arfwa / vil til tala / vm the pæninge / Oc thissæ fornempde firi hundræþa marker oc fyurtan marker / blef iac honum skyldugh / ifwi al annor stýkka · som iac honum bifaladha at gielde annur min skuld mæþ · sua som var · eet skip · oc eet stodh · oc all annar thing som iac honum biwisde · Til thisse thinge vitnisbyrdh · bethes jac · jncigle · fori sæties · sva som andelik phathers · biskops Niclise · af Lyncøpungo · / oc · vælborne manne · herre Valdemar Eriksson · oc herre Karls Vlfsons af Thøftum riddare · / thý iac ey sielf jncigle hafuer · Datum Lincopie · anno Dominij M^occc^olxnono, die beati Francisci confessoris ·

På baksidan: Gæld vppa Boo Jogansson væygna

med Margareta Grips hand: Herr Valdemar Erik son lefde Mccclxix ^d-tenne herr^e Valdemar åte² herr^f Bog Jonsons moder^h i-seden hon blef änka^{i,-d}.

med senare hand: Merritt Mattysedotter bliff Boo Jonsson skyldig på her Woldemar Ericksöns oc her Karl Ulfsons wegne.

Sigill nr 1 och 2, endast remsorna bevarade (se nedan); nr 3 Karl Ulfssons med oläslig omskrift (sparre i sköld med hjälm, se SMV I, s. 118).

Text på sigillremsa nr 1: som the fornempda ³-frw Mæritta³ mik ater vpantwardar j thesso sama iorda skipte · oc medh allom them tillaghum som ther tilligghia · oc af alder ther vnder j-licht h^j; på remsa nr 2: j wato^k oc thorro · nær oc fierren^l engom tillaghum vndantaknom som af alder ther vnder lighat hafwa fore henna godz · m^m-som hon · agher · j ⁴-Theghnaby i

Vistha sokn j Hanakinda hærade^{-4,-m}; på remsa nr 3: [...] af ald[...]werⁿ / oc medh allom tillaghum swa som hwss · jord aker eng skogha oc fis[kevatn].^o

^a Föregås av delvis utraderat vf ms. ^b ana maþa utan avstavnningstecken vid radskifte ms. ^c Ang. bruk av prepositionen i i denna ställning jfr Söderwall: giældskyldogher, och det där anförda brevet 1349 31/10 (DS nr 4503). ^{d-d} Med annat bläck ms. ^e Föregås av två delvis utraderade bokstäver ms. ^f Föregås av ett med insigneringstecken försett delvis utraderat Bo ms. ^g Föregås av Bo ms; mellan de två Bo har sigillremsan suttit. ^h På raden under och här insignerat ms. ⁱ⁻ⁱ I marginalen vinkelrätt mot den övriga texten och insignerat efter moder ms. ^{j-j,k} Endast bokstävernas undre delar bevarade ms. ^l Bokstäverna ie svärlästa p. g. a. nötning ms. ^{m-m} Endast bokstävernas övre delar är bevarade ms. ⁿ En del av texten dold av sigillet ms. ^o Radslutet dolt av sigillet ms. De därefter följande bokstäverna på sigillremsans andra rad är endast delvis bevarade och kan ej säkert läsas ms.

¹ D. v. s. 'svåger', jfr A. F. Liljeholm i PHT 48 (1950) s. 96. ² Sannolikt i betydelsen 'var skyldig' se Söderwall ägha 8. Om preteritumformen åtte under äldre nysvensk tid, se E. Wessén, Svensk språkhistoria 1 (1965), s. 240. ³⁻³ Härmed kan ej brevutfördaren avses, eftersom hon inte var eller hade varit gift med en riddare. Möjligen skall "frw Mæritta" identifieras med den i just Vists kyrka begravda fru Margareta Knutsdotter, gift med riddaren Erik Karlsson (Örnfot) (ÅSF I:3, s. 314). Om hennes andel i det till Bo Jonsson 1371 överlättna Säby se H. Rosman, Bjärka-Säby och dess ägare 1 (1923), s. 104 ff. och ÅSF I:1: Algotssonernas ätt, s. 5. ⁴⁻⁴ Om Tegneby i Vists socken och Hanekinds härad, som på 1600-talet låg under Sturefors, se H. Rosman, a. a. och J. A. Almquist, Frälsegodsen i Sverige under storhetstiden 3:2 (1947), s. 736.